

Polemika o bosanskih piramidah: Od kritik do dejstev
Odgovor dr. Semirja Osmanagića na izjave dr. Ivana Šprajca, predstojnika Inštituta za antropološke in prostorske študije ter strokovnjaka za majevsko arheologijo in mezoameriško arheoastronomijo

Na spletni strani <https://www.24ur.com/novice/tujina/piramide-v-bih.html> je bil 29. 12. 2024 objavljen članek z naslovom »**Bosanske piramide: energetski fenomen ali dobičkonosna prevara?**«

1. V članku slovenski arheolog prof. dr. Ivan Šprajc trdi: *"Semir Osmanagić je gotovo karizmatičen tip z veliko sposobnostjo prepričevanja, toda njegove ideje nimajo nobene osnove. To, da mu veliko ljudi verjame, seveda nič ne pomeni (ljudje marsikaj verjamejo, tudi v ploščato Zemljo – teh je, se mi zdi, danes celo več kot nekoč)."*

Gospoda Šprajca nikoli nisem srečal niti z njim govoril, zato me čudi, kako je lahko prišel do takšnega zaključka o meni. A izraz »karizmatičen« uporablja iz drugega razloga. S tem skuša opravičiti dejstvo, da bosanske piramide vsako leto obišče na tisoče Slovencev, mnogi celo večkrat.

2. Poleg tega je v članku zapisano, da je g. Šprajc obiskal »piramide« v Visokem. V zvezi s tem izjavi: *»Hribi okoli Visokega so naravne geološke formacije, ne posebno redke, sestavljene iz konglomeratov in peščenjakov. Na razlagalnih tablah v Visokem piše, da naj bi bil to zelo kvaliteten beton, kar naj bi potrdili celo razni tuji inštituti, a nikjer ne piše, katere ustanove naj bi to bile. To je samo en primer Osmanagićevega zavajanja, ki je očitno tudi v trditvah, da so njegovo mnenje potrdili razni ugledni znanstveniki, ki pa so to demantirali.»*

To je zanimivo. Šprajc se ni obrnil na nobeno izmed organizacij, ki že 20 let vodijo ta raziskovanja (**Fundacija »Arheološki park: Bosanska piramida Sonca«**), ni govoril z našimi arheologi, geologi, inženirji niti z vodjo raziskovanj, ni obiskal muzeja Fundacije z artefakti, ni pridobil strokovne literature niti poročil s katere od naših sedmih mednarodnih znanstvenih konferenc o bosanskih piramidah. Preprosto je kot turist prišel na zelo kratek obisk, videl nekaj sond na Bosanski piramidi Sonca in si ustvaril svoje mnenje.

Ta projekt je s 600.000 delovnimi urami arheoloških izkopavanj postal najbolj aktivna arheološka lokacija na svetu. Na Bosanski piramidi Sonca smo odprli 20 arheoloških sond, na Bosanski piramidi Meseca 64, na Hramu Matere Zemlje smo našli ostanke dveh neolitskih naselij, na tumulusu v Vratnici štiri sonde, našli smo sedem vhodov v prazgodovinske podzemne tunele in očistili že 3,5 km. Gospod Šprajc pa je posnel nekaj fotografij z ene lokacije in trdi, da so hribi okoli Visokega naravne geološke formacije, ne posebno redke, sestavljene iz konglomeratov in peščenjakov.

Za obisk vseh naših lokacij je potrebnih teden dni, ne pa ena ura.

- Šprajc pravi, da je glavni hrib (Piramida sonca) videti kot piramida samo z dveh strani, medtem ko je na drugih straneh hrib povsem nepravilnih oblik, in da to lahko vidite celo na Google Earthu.

Geodetski zavod Bosne in Hercegovine je z terenskim delom, uporabo znanstvenih instrumentov (Total Station TS 600 Topcon) ter vojaškimi topografskimi zemljevidi TK 25 ugotovil, da je Bosanska piramida Sonca »tromesna piramida z poškodovano ali nedokončano četrto stranjo«.

- Šprajc trdi: *»Kolikor vem, so v Visokem nekaj izkopavali, a gotovo niso nikjer odkrili vogalov piramide.«*

To ne drži. Ekipe Fundacije so izkopavale na dveh vogalih ali robovih (severovzhodnem in severozahodnem) in odkrile zelo jasne robove.

Fotografija: Severovzhodni rob Bosanske piramide Sonca

Fotografija: Severna in vzhodna stran Bosanske piramide Sonca s severovzhodnim in severozahodnim robom

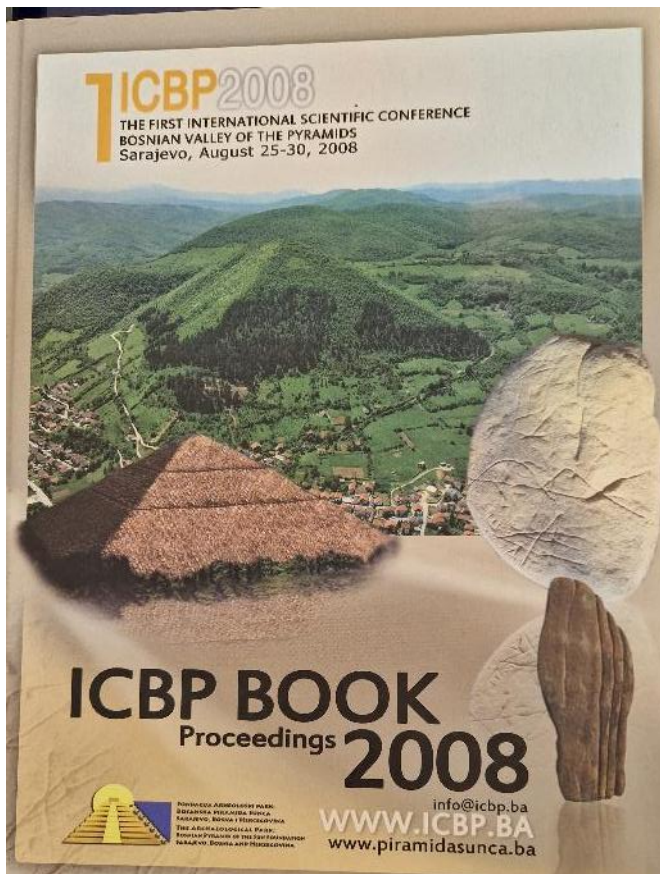
Fotografija: Zahodna in severna stran Bosanske piramide Sonca z jugozahodnim in severozahodnim robom

Ilustracija: Nekaj arheoloških sond jasno kaže, da se meter pod plastjo zemlje nahaja gradbena konstrukcija, sestavljena iz blokov.

5. Gospod Šprajc trdi, da ni mogoče določiti orientacije Bosanske piramide Sonca, ker ni mogoče določiti vogalov oziroma robov piramide.

Geodetska stroka ga bo demantirala. Trije inženirji geodezije iz Geodetskega zavoda Bosne in Hercegovine so ugotovili lokacijo vogalov piramide, trigonometrija in parametri pa so razloženi v njihovem članku, ki je bil predstavljen na prvi Mednarodni znanstveni konferenci o bosanskih piramidah, avgusta 2008, ob prisotnosti 55 strokovnjakov iz 15 držav. Članek je bil objavljen v znanstvenem zborniku Konference. Čudi me, da gospod Šprajc ni pridobil tega ali katerega drugega strokovnega gradiva z znanstvenimi članki, analizami in poročili o bosanskih piramidah. Nenazadnje so na naši uradni spletni strani (www.piramidasunca.ba) dostopna letna arheološka poročila, na uradni spletni strani konference (www.icbp.ba) pa so dosegljivi zaključki vseh naših konferenc (<http://arhiva.piramidasunca.info/bs/aktuelnosti/icbp/icbp-2008/item/37-icbp-referati.html>).

Ilustracija: Naslovnica zbornika znanstvenih del (800 strani) s Prve mednarodne znanstvene konference o bosanskih piramidah (1 ICBP 2008).

6. Gospod Šprajc trdi, da nismo našli nobenih orodij, posod ipd. »Kjerkoli so v preteklosti kaj gradili, najdemo arheološko vidne ali ugotovljive materialne ostanke. Ljudem je vedno kaj padlo z rok, kakšno orodje, pa najsi je bilo železno, bronasto ali kamnito, ali se jim je razbila kakšna posoda ipd. Na bosanskih piramidah niso našli nič takega, nobene kulture v najširšem smislu besede.«

Samo v tunelih »Ravne 3« smo našli, dokumentirali in objavili kot muzejsko razstavo 3.300 artefaktov iz različnih kulturnih plasti. Del je obdelan v naši knjigi o tunelih »Ravne 3«, ki jo lahko brezplačno preberete tukaj: <http://www.booksbydrsam.com/books/ravne-3-tunnels.pdf>. Kopije vseh naših letnih poročil se nahajajo v Federalnem zavodu za zaščito spomenikov BiH v Sarajevu, Ministrstvu za kulturo ZDK v Zenici in Zavičajnem muzeju v Visokem. Naši laboratoriji za keramiko in kamen so leta obdelovali na tisoče artefaktov. Kako je mogoče, da gospod Šprajc o tem ne ve ničesar in trdi, da nismo »naši ničesar«? Če bi vzpostavil stik z nami, namesto da je bil na kratkem turističnem obisku, bi verjetno lahko pridobil ustrezne podatke in ne bi dajal takšnih površnih in netočnih mnenj.

7. Gospod Šprajc pravi: *»Na razlagalnih tablah v Visokem piše, da naj bi bil to zelo kvaliteten beton, kar naj bi potrdili celo razni tuji inštituti, a nikjer ne piše, katere ustanove naj bi to bile. To je samo en primer Osmanagićevega zavajanja, ki je očitno tudi v trditvah, da so njegovo mnenje potrdili razni ugledni znanstveniki, ki pa so to demantirali.«*

Poslali smo vzorce blokov z Bosanske piramide Sonca (pa tudi z Bosanske piramide Meseca, tumulusa v Vratnici in tumulusa v Ginju) na naslove sedmih inštitutov: (1) Inštitut za gradbeništvo in materiale »Kemal Kapetanović« Univerze v Zenici, (2) Kemijskega oddelka Politehniškega inštituta v Torinu, (3) Geopolimernih inštituta v Franciji, (4) Geološkega inštituta Češke akademije znanosti, (5) Inštituta za gradbeništvo v Tuzli, (6) Inštituta za geopolimere na Slovaškem in (7) Inštituta za gradbeništvo Univerze v Sarajevu. Rezultat je bil identičen: gre za umetni beton (nekateri ga imenujejo geopolimerni, drugi sintetični beton), boljše kakovosti od današnjih betonov glede na tlačno trdnost in absorpcijo vode. Gospod Šprajc bi lahko te podatke zlahka pridobil bodisi iz naše strokovne literature, z uradnih spletnih strani, iz naših letnih poročil Ministrstvu za kulturo ZDK, iz mojih knjig ali iz poročil na YouTubeu. Na primer, prvo poročilo Inštituta za gradbeništvo iz Zenice je dostopno na tej povezavi, kjer je jasno navedeno, da so vzorci s piramid »umetne tvorbe«:

<http://arhiva.piramidasunca.info//dokumentovano.com/piramida/dokumenti/Analiza%200betonskog%20materijala%20s%20piramida.pdf>.

Vse, o čemer govori gospod Šprajc, pripada zgodnji fazi našega raziskovanja (2005–2010): ali so to piramide in zakaj. To je že davno za nami, gospod Šprajc pa bi nas rad vrnil na začetek.

Dan pred tem člankom je bil na isti spletni strani objavljen intervju z mano in anonimnimi slovenskimi arheologi: <https://www.24ur.com/novice/tujina/bosanske-piramide.html>.

Za razliko od gospoda Šprajca, ki nima nobenih argumentov, je njihovo stališče polno žalitev v stilu »prevarant«, »šarlatan«, »psevdoznanstvenik«.

Zdi se, da je nekaterim slovenskim arheologom še dolga pot do razvoja kulture argumentiranega dialoga.

V našem raziskovanju iščemo odgovore na pet vprašanj:

(1) Kaj je to – gre za kompleks piramid, tumulusov in podzemnih tunelov.

(2) Kdo je gradil – očitno razvita civilizacija, ki je bila sposobna manipulirati z milijoni ton materiala, ki je poznala elemente sakralne geometrije, astronomske značilnosti, sposobnost piramid za ojačanje naravnih energetskih virov in ustvarjanje zelo specifičnih frekvenc.

(3) Kdaj – na podlagi izvedenih 28 radiokarbonskih datiranj, 12 luminescentnih analiz in sedmih uranij-torijevih datiranj starost tega kompleksa sega v obdobja pred 30.000 leti.

(4) Kako – res, kako so starodavni graditelji ustvarili beton boljše kakovosti od našega, kako so spreminjali značilnosti terena (na primer premikali struge rek), kako so poznali moč elementov sakralne geometrije (v Bosanski dolini piramid imamo dva enakostranična trikotnika, če povežemo vrhove piramid, sedem spiral zlatega reza – vrhovi piramid, sotočja rek, tumulus, ravne linije – tri ali več vrhov piramid itd.)?

(5) Zakaj – tu smo šli dlje kot kateri koli arheološki projekt na svetu. Zahvaljujoč našemu multidisciplinarnemu pristopu, vključevanju visokotehnoloških metod, meritvam strokovnjakov za energetske fenomene (fizikov, inženirjev), analizam zdravnikov smo prišli do merljivih in nedvoumnih zaključkov o namenu piramid.

Piramide so energetske ojačevalci, katerih energijo je mogoče uporabiti za:

(1) komunikacijo na velike razdalje s pomočjo skalarnih valov ali valovanj,

(2) zaščito tistega, kar nam je v življenju najpomembnejše, torej našega zdravja, saj bivanje v tunelih pod piramidami vodi do regeneracije in razstrupljanja,

(3) izboljšanje molekularne strukture vode, saj je voda iz tunelov strukturirana, visokovibracijska voda,

(4) izboljšanje molekularne strukture hrane, na podlagi naših eksperimentov s semeni fižola, (5) rast imunskega sistema,

(6) izboljšanje bioenergetskega ovoja – avre, energije v celicah, naših duhovnih sposobnosti, nižjega nivoja stresa itd.

Seveda ostajamo odprti za strokovnjake iz različnih znanstvenih disciplin. Znanost obstaja zato, da napreduje z novimi odkritji, ne pa da trmasto zagovarja zastarele teorije o piramidah kot grobnicah, ki so jih gradili tisoči sužnjevi s primitivnimi orodji.

Dr. Semir Osmanagić

www.semirosmanagic.com

5.1. 2025, Visoko